Page 1 of 4

(ഡി) സംസ്ഥാനത്തെ ഏതെല്ലാം ജില്ലകളിലാണ് ഭ്രഗർഭജലവിതാനത്തിൽ കറവ് കണ്ടുവരുന്നതെന്നും ജലവിതരണത്തിലെ ഏറ്റക്കുറച്ചിലുകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് എന്തെല്ലാം സംവിധാനങ്ങളാണ് നിലവിലുള്ളതെന്നും അറിയിക്കാമോ?

ഭ്രഗർഭജലവിതാനത്തിലെ ഏറ്റക്കറച്ചിലുകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് സ്ഥാപിച്ചിട്ടള്ള നിരീക്ഷണ കിണറുകളിലെ ജലവിതാനം സംബന്ധിക്കുന്ന ഡാറ്റാ അതത് മാസം ശേഖരിച്ച് വിശകലനം നടത്തി റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിവരുന്നു. ജില്ലകളിൽ പൂർണ്ണമായും ഭ്രജലവിതാനത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ ചില പ്രദേശങ്ങളിൽ ഭൂഘടന, മഴയുടെ അളവ് എന്നിവയ്ക്കുന്നുതമായി നേരിയ തോതിൽ കുറവ് വരുന്നതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടണ്ട്. ഭ്രഗർഭജലവിതാനത്തിലെ ഏറ്റക്കറച്ചിലുകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് കിണറുകളിലെ (756)സ്ഥാപിച്ചിട്ടള്ള നിരീക്ഷണ എണ്ണം) ജലവിതാനം സംബന്ധിക്കുന്ന ഡാറ്റാ അതത് മാസം ശേഖരിച്ച് വിശകലനം നടത്തി റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിവരുന്നു. കൂടാതെ 150 നിരീക്ഷണ കിണറുകളിൽ ആധുനിക ടെലിമെട്രി സംവിധാനം ബ്ലോക്ക് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഏർപ്പെടുത്തി അതിനോടൊപ്പം കൂടുതൽ നിരീക്ഷണ ശൃംഖലകൾ (650 എണ്ണം) പുതുതായി നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി ക്രമങ്ങൾ നടന്നുവരുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ നിരീക്ഷണ കിണറുകളിലെ 2021 ഏപ്രിൽ മാസത്തെ ജലവിതാനം ദശാബ്ദ ശരാശരിയുമായി (2011-2021) താരതമ്യം ചെയ്തിൽനിന്നം ജലവിതാനത്തിലുള്ള ഏറ്റക്കുറച്ചിലുകൾ അനബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.

ഭ്രഗർഭ ജലാധിഷ്ഠിത കുടിവെള്ള പദ്ധതി

188(5635) ശ്രീ. കടകംപള്ളി സുരേന്ദ്രൻ:

ശ്രീ. കെ. വി. സുമേഷ്:

ശ്രീ. എം. എസ്. അരുൺ കുമാർ:

<u>ശ്രീ. കെ. പി. കുഞ്ഞമ്മദ് കുട്ടി മാസ്റ്റർ</u>: താഴെ കാണന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ജലവിഭവ വകപ്പമന്ത്രി സദയം മറ്റപടി നൽകമോ:

(എ) സംസ്ഥാനത്ത് ഭൂഗർഭ ജലത്തിന്റെ വിനിയോഗ നിയന്ത്രണത്തിനം പരിപോഷണത്തിനമായി എന്തെല്ലാം പദ്ധതികളാണ് ജലവിഭവ വകപ്പ് ആവിഷ്ടരിച്ചിട്ടുള്ളത്; വിശദമാക്കാമോ?

ഭ്രജലവകപ്പ് ഭ്രഗർഭജലത്തിന്റെ വിനിയോഗ നിയന്ത്രണത്തിനായി 'ഭ്രജലത്തിന്റെ നിയന്ത്രണവും ക്രമീകരണവും' എന്ന പ്ലാൻ പദ്ധതിയും ഭ്രജല പരിപോഷണത്തിനായി ' ഭ്രജല സംരക്ഷണവും സംപോഷണവും' എന്ന പ്ലാൻ പദ്ധതിയും സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. സംസ്ഥാനത്ത് ഭ്രജലവികസനം ക്രമീകരിക്കുന്നതിനും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും പൊതുതാല്പര്യം മുൻനിർത്തി കേരള

^{*} നിയമസഭയുടെ ഔദ്യോഗിക വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണ്.

ഭ്രജല ആക്ല് 2002, 16-12-2003 നിയത്രണവും ക്രമീകരണവും നിലവിലുണ്ട്. പ്രസ്തത ആക്ലിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന ഭ്രജല അതോറിറ്റി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭ്രജലത്തിന്റെ നിയന്ത്രണവും ക്രമീകരണവും" പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ ബോധവത്കരണ സെമിനാറുകൾ, സംസ്ഥാന ഭ്രജല അതോറിറ്റി യോഗങ്ങൾ എന്നിവ വകപ്പ് പ്രധാനമായും സംഘടിപ്പിച്ചവരുന്നു. ഭ്രജല പരിപോഷണത്തിനായി തുറന്ന കിണർ, റീചാർജ്ജ് പിറ്റ്, കഴൽക്കിണർ വഴിയുള്ള ഭ്രജല സംപോഷണം, മൈക്രോ വാട്ടർ ഷെഡ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചെറിയ തടയണകൾ, അടിയണകൾ, എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം, ചെറിയ കളങ്ങളടെ പുനരുജ്ജീവനം (0.1 ഹെക്റിൽ താഴെയുള്ളത്) എന്നിവ 'ഭ്രജല സംരക്ഷണവും സംപോഷണവും' പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ വകപ്പ് നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. KRWSA, ജലനിധി പദ്ധതിയിൽ ഭൂഗർഭജല പരിപോഷണ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഭ്രഗർഭ ഇതുമേന ജലത്തിന്റെ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനം ജലനിധി സ്രോതസ്സിന്റെ സുസ്ഥിരത <u>ഉറപ്പവരുത്ത</u>വാനം സാധിച്ചിട്ടണ്ട്. ജലനിധി പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കിയ രണ്ടാംഘട്ട പഞ്ചായത്തുകളിൽ ജലലഭൃത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി സമഗ്ര ജലസുരക്ഷാ രൂപരേഖ (Water Security Plan) തയ്യാറാക്കിയിരുന്നു. ജല സംരക്ഷണത്തിനായി കിണർ റീചാർജ്ജ്, മേൽക്കര മഴവെള്ള സംഭരണം (Roof Water Harvesting), ചെറുകിട തടയണകൾ, നീർക്കുഴികൾ, ഭൂമിയുടെ അടിയിലുള്ള തടയണകൾ, VCB (Vented എന്നിവ നിർമ്മിച്ചിട്ടണ്ട്. കൂടാതെ വ്യക്തിഗത കുടുംബങ്ങളിൽ നിലവിലുള്ള തുറന്ന കിണറുകൾ പുരപ്പറ മഴവെള്ളം ശേഖരിച്ച് റീചാർജ്ജ് ചെയ്യന്നതിനം മഴക്കുഴികൾ നിർമ്മിച്ച് ളജലപരിപോഷണത്തിനാവശ്യമായ പദ്ധതികളം ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

(ബി) ഭൂജലത്തിന്റെ ഫലപ്രദമായ വിനിയോഗം, സംരക്ഷണം എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കും ജനപ്രതിനിധികൾക്കും മറ്റ് വിഭാഗങ്ങൾക്കും അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി എന്തെല്ലാം പരിപാടികളാണ് നടപ്പിലാക്കിവരുന്നത്; വിശദമാക്കാമോ?

ഓഫീസുകൾ ജനപ്രതിനിധികൾ, ഭ്രജലവകപ്പ് ജില്ലാ മുഖേന വിദ്യാർത്ഥികൾ പൊതുജനങ്ങൾ, എന്നിവർക്കായി വിനിയോഗം, സംരക്ഷണം എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ ബോധവൽകരണ സെമിനാറുകൾ വകപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ നേരിട്ടം വിഷയ വിദദ്ധരെ ഉൾപ്പെടുത്തിയും നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. കൂടാതെ ബോധവൽകരണ സെമിനാറുകളുടെ ഭാഗമായി ഭ്രജല സംരക്ഷണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഡോകൃമെന്ററികളം ലഘലേഖകളം തയ്യാറാക്കുന്നുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ 5 വർഷക്കാലയളവിൽ 163 എണ്ണം ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ അമിതചൂഷിത ബ്ലോക്കായ ചിറ്റർ, ചിറ്റർ-തത്തമംഗലം മനിസിപ്പാലിറ്റി, ഗത്തര ബ്ലോക്കുകളായ മലമ്പുഴ, കാസർഗോഡ് ബ്ലോക്ക്കുകളിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഭ്രജല സംരക്ഷണത്തെക്കുറിച്ച് അവബോധസന്ദേശം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 10,000 എണ്ണം പാസ് ബുക്കുകളിൽ സന്ദേശം അച്ചടിച്ച് നൽകുന്നതിന് പോസ്റ്റൽ വകുപ്പമായി സഹകരിച്ച് 2020-21 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ സ്വീകരിച്ചിട്ടണ്ട്. നടപടി നടപ്പസാമ്പത്തികവർഷം 70 എണ്ണം ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനള്ള സാങ്കേതികാനമതി ജില്ലകൾക്ക് നൽകുന്നതിനള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചവരുന്നു. കൂടാതെ ഭൂജലത്തിന്റെ ഫലപ്രദമായ വിനിയോഗം, സംരക്ഷണം എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കും ജനപ്രതിനിധികൾക്കും മറ്റ് വിഭാഗങ്ങൾക്കും അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിയി കെ.ആർ.ഡബ്ല്യൂ.എസ്.എ.-നടപ്പിലാക്കിവരുന്ന യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അവബോധ പരിപാടികളടെ വിശദവിവരം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

- പഞ്ചായത്തുകളിൽ കുടിവെള്ള ഗുണഭോക്തു സമിതികൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, ക്ലബ്ബുകൾ, വാർഡ് മെമ്പർമാർ തുടങ്ങിയവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ചർച്ചകളും ബോധവൽകരണ-പരിശീലന പരിപാടികളും സംഘടിപ്പിക്കുന്നു.
- 2. ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ജനപങ്കാളിത്തം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനായി പഞ്ചായത്തുകളിൽ വിദ്യാർത്ഥികളെയും കുടുംബശ്രീ അംഗങ്ങളെയും പങ്കെടുപ്പിച്ച് ജലസാക്ഷരതാ റാലികൾ, വിദ്യാർഥികൾക്കായി മത്സരങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ സംഘടിപ്പിക്കുന്നു.
- 3. സൂളുകളിൽ ജലശ്രീ ക്ലബ്ലുകൾ രൂപീകരിച്ച് ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചവരുന്നു. കൂടാതെ ജലശ്രീ ക്ലബ്ബുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കി വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- 4. വിവിധ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ (റേഡിയോ, ടി.വി.) ജലം സംബന്ധിച്ച വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി ജനങ്ങളിൽ അവബോധം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി സന്ദേശങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കാന്മദ്ദേശിക്കുന്നു.
- 5. ലോകജലദിനം, ലോക പരിസ്ഥിതി ദിനം എന്നീ ദിവസങ്ങളിൽ ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽകൊടുത്തുകൊണ്ട് സെമിനാറുകൾ, ജലനിധി പഞ്ചായത്തുതല പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ നടത്താനദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്.
- 6. സാമൂഹ്യ കടിവെള്ള പദ്ധതികളിൽ പൈപ്പ് ലൈനകളിൽ ലീക്കില്ലായെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ ബോധവൽകരണ പരിപാടികൾ നടത്തുന്നു, വാട്ടർ മീറ്ററുകൾ പ്രവർത്തനക്ഷമമാണെന്ന് ഉറപ്പവരുത്തുന്നു,
- 7. ജല ദുരുപയോഗത്തിന്റെ അനന്തര ഫലങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഇണഭോക്താക്കൾക്കിടയിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി വാട്ടർ ഓഡിറ്റിംഗിന് ഇണഭോക്ത സമിതികളെ സജ്ജരാക്കുന്നു.

(സി) സംസ്ഥാനത്ത് കുടിവെള്ള ലഭ്യതയില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ ഭൂഗർഭ ജലാധിഷ്ഠിത കുടിവെള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിവരുന്നുണ്ടോ; വിശദാംശങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കാമോ?

സംസ്ഥാനത്ത് കടിവെള്ള ലഭ്യതയില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ ഭ്രഗർഭ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നുണ്ട്. ജലാധിഷ്പിത കടിവെള്ള പദ്ധതി' കഴൽക്കിണർ അടിസ്ഥാനമാക്കിയിട്ടുള്ള ചെറുകിട കുടിവെള്ള പദ്ധതികൾ, ചെറുകിട കുടിവെള്ള പദ്ധതികളടെ പുനത്ദധാരണം, കൈപമ്പ് പദ്ധതികൾ, കൈപമ്പ് പദ്ധതികളടെ അറ്റകറ്റപ്പണികൾ എന്നിവയാണ് കടിവെള്ളക്ഷാമം പരിഹരിക്കുന്നതിന് പ്രസ്തത പദ്ധതിയിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ. പ്രസ്തത പദ്ധതിക്കായ് നടപ്പസാമ്പത്തികവർഷം 4 കോടി രൂപ അനവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. 266 പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടണ്ട്. 51 പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജലനിധി പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കിയത് കൂടുതലും ഭൂഗർഭ ജലസ്രോതസ്സകൾ ഉപയോഗിച്ചാണ്. ജലനിധി ഒന്നം രണ്ടും ഘട്ടങ്ങളിലായി നടപ്പാക്കിയ 5883 പദ്ധതികളിൽ 2912-ന്റെയും സ്രോതസ്സ് ഭൂഗർഭജലമാണ്.

(ഡി) ജല ഗുണനിലവാരം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനം സമൂഹത്തിൽ ഇത് സംബന്ധിച്ച് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനം എന്തെല്ലാം നടപടികളാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്; വ്യക്തമാക്കാമോ?

ഭ്രജല ജല ഇണനിലവാരം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനായി വകപ്പിന് തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, കോഴിക്കോട് എന്നീ ജില്ലകളിൽ ഓരോ ജല **ഇണനിലവാര** പരിശോധന ലാബുകൾ വീതമുണ്ട്. പൊതുജനങ്ങളിൽനിന്നം ലഭ്യമാകുന്ന സാമ്പിളകളിൽ ജലഗുണനിലവാര പരിശോധന പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിച്ചവരുന്നു. കൂടാതെ വകപ്പ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള നിരീക്ഷണ കിണറുകളിൽ നിന്നമുള്ള ജലത്തിന്റെ ഗുണനിലവാര പരിശോധന നിർദ്ദിഷ്ട കാലയളവുകളിൽ പഠനറിപ്പോർട്ടകൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചവരുന്നുണ്ട്. നടത്തി ക്രമീകരണവും" ഭ്രജലത്തിന്റെ നിയത്രണവും പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ജലഗുണനിലവാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകൾ ജൽജീവൻ സംഘടിപ്പിച്ചവരുന്നു. മിഷൻ പദ്ധതിയിലൂടെ എല്ലാ കടിവെള്ള സ്രോതസ്സകളിലെയും കുടിവെള്ള സാമ്പിളുകൾ ഫീൽഡ് ടെസ്റ്റ് കിറ്റ് ഉപയോഗിച്ച് വർഷത്തിൽ രണ്ടുതവണ സൗജന്യമായി പരിശോധിച്ച് ടെസ്റ്റ് റിസൾട്ട് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് റിസോഴ്സ് പേഴ്ലബകളെ പഞ്ചായത്തുകളുടെയും കുടുംബശ്രീയുടെയും സഹകരണത്തോടെ തെരഞ്ഞെടുത്ത് പരിശീലിപ്പിച്ചവരുന്നു. കോവിഡ്-19 വ്യാപനം കറവുള്ള പഞ്ചായത്തുകളിൽ വാട്ടർ ക്വാളിറ്റി ടെസ്റ്റ് ഉടൻ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.